

Hyvinvoinnin toimiala

4 Kulttuuri- ja liikuntalautakunta

Toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen 2023

Strateginen painopiste: Strateginen painopiste: Vakaan ja vastuullisen talouden Joensuu				
Tavoitelinjaus: Parannamme tuottavuutta ja palveluja digitalisaation ja tietojohdamisen keinoin. Digikyvykkyyden kehittämiseksi laaditaan digitalisaation kehitysohjelma. Kaupunki edistää tietoliikenneyhteyksien saatavuutta harkitusti kuntarahoitusosuuksin alueilla, joilla markkinaehtoisuus ei toteudu.				
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho	Toteuma	To-teumaen nuste
Joensuun kaupungin digiohjelman toteutus etenee ohjelman mukaisesti	Ohjelmassa vuodelle 2023 määritellyt toimenpiteet ovat toteutuneet projekti- ja korttien mukaisesti	Kaikki tulosalueet	Opas-työaikajärjestelmä otettiin käyttöön. Muut projektit jatkuvat v. 2024 puolella.	Toteutui osittain
Strateginen painopiste: Kasvatuksen, koulutuksen ja opiskelun Joensuu				
Tavoitelinjaus: Lapset, nuoret ja perheet saavat oikeanlaista tukea oikeaan aikaan. Edistämme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia.				
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoitetaso 2023	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Harrastamisen Suomen mallin mukaisen toiminta vakiintuu	Suomen mallin mukaista harrastustoimintaa on jokaisessa Joensuun peruskoulussa	HEP, koulutus, liikunta- ja kulttuuri- palvelut	Toimintaa kaikissa kouluissa	Toteutui
Liikkumisaktiivisuuden lisäämisen tähtäävän suunnitelman jalkauttaminen	Yhden kuntosalin päivittäminen	Liikuntapalvelut	Kiihtelysvaaran kuntosali päivitetty	Toteutui
Yhteistyön tiivistäminen Itä-Suomen Liikuntaopiston kanssa	Yhteisen, liikkumisaktiivisuutta lisäävän hankkeen käynnistäminen	Liikuntapalvelut	Perustettu ohjausryhmä Itä-Suomen Liikuntaopiston ja liikuntapalvelujen yhteisten asioiden käsittelemiseksi. Käynnistetty Ikäihmisten liikuntaneuvonta -hanke sekä Mehtimäen testi- asema -hanke.	Toteutui
Liikuntatietoisuuden kasvattaminen	Liikunta-aktiivisuus- kyselyn tulosten saattaminen toimialojen päätöksenteon pohjaksi	Liikuntapalvelut	Liikunta-aktiivisuus- kyselyn tuloksia jalkautettu varhaiskasvatukseen ja kaupunkirakennepalveluihin.	Toteutui

Strateginen painopiste: Osallisuuden, menon ja meiningin Joensuu				
Tavoitelinjaus: Vahvistamme Joensuun mainetta ja tekoja tapahtumakaupunkina.				
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoite-taso 2023	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Kulttuurin unelmavuoden tapahtumien ja osallistujien lukumäärä	Tapahtumia 100 ja kävijöitä 35 000	Kulttuuripalvelut	Tapahtumia 178 Kävijöitä 187 025	Toteutui
Tavoitelinjaus: Kulttuuri lisää hyvinvointia ja elinvoimaa. Joensuussa kulttuurin puroista kasvaa elämän virta. Luomme mahdollistavan tekemisen meiningin, jossa tekijät ja kokijat kohtaavat. Joensuussa yhdistetään kova ja pehmeä infrastruktuuri siten, että kulttuurin sisällöt vahvistavat kaupungin ainutlaatuisuutta, yrittäjyyttä ja työllisyyttä sekä uusien muuttajien kotoutumista. Karjalaisen kulttuurin omaleimaisuutta tuodaan esille.				
Toiminnallinen tavoite 2023	Mittari ja tavoite-taso 2023	Vastuutaho	Toteuma	Toteuma
Kulttuurista hyvinvointia	Tapahtumien lukumäärä 5% enemmän	Kulttuuripalvelut	Toteutunut Kulttuurin Unelmavuosi 2023 –hankkeen myötä.	Toteutui
	Kulttuuripalvelujen kuntalaiskyselyn tulokset analysoitu ja suunniteltu toimenpiteet tulosten pohjalta	Kulttuuripalvelut	Tulokset ovat koottu ja prosessoitu kulttuuripalveluiden yksiköissä.	Toteutui
	Kulttuurin TEA-viisarin tavoitetaso kuntakeskiarvo 66.	Kulttuuripalvelut	TEA-viisarin tulokset julkistettiin lokaan 2023 ensimmäisellä viikolla. Valtakunnallinen keskiarvo oli 71 ja Joensuu sai 83.	Toteutui
Kulttuurista elinvoimaa	Kulttuurin unelmavuosi mahdollistaa ulkoiset tapahtumat	Kulttuuripalvelut	Kyllä.	Toteutui
	Ulkopuolisten tuotantojen määrä kasvaa yhdellä eli 2	Kulttuuripalvelut	Kyllä. Joensuu ja Karjalan Kurmeen.	Toteutui
Mahdollisuuksia kulttuurille	Yleisömäärät lisääntyvät 5 %	Kulttuuripalvelut	Kyllä.	Toteutui

660 Kulttuuripalvelut

Tilivelvollinen: kulttuurijohtaja Katriina Leppänen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Kulttuuripalvelut mahdollistavat toiminnallaan jokaiselle ihmiselle kulttuurin ja taiteen elämyksellisen kohtaamisen ja kokemisen sekä omaehtoisen itsensä kehittämisen. Kulttuuri on tärkeä osa-alue ihmisten kokonaisvaltaisessa hyvinvoinnissa.

Kulttuuripalveluiden yksiköiden toiminta oli varsin virkeää ja kehityssuuntaista vuonna 2023. Yhteistyötä kehitettiin yksiköiden kesken ja pyrittiin avaamaan kulttuuripalveluiden tehtävää vielä paremmin kaupunkilaisille ja asiakaskunnalle. Edellä mainittua tuki suuresti Joensuun kulttuurin unelma-vuosi 2023 –hanke, joka nosti kulttuurin estradille vuoden ajaksi. Vapaa pääsyiset kulttuuritapahtumat työpajoineen, esityksineen, konsertteineen ja jopa filosofisine luentoineen keräsivät yhteen hui-mat 187 025 ihmistä vuoden aikana. Hankkeen lupaus oli järjestää sata vapaa pääsyistä tapahtu-maa, mutta järjestikin 178 maksutonta kulttuuritapahtumaa.

Joensuun kaupunki täytti 175 vuotta, jonka juhlallisuuksista vastasi kulttuuripalvelut. Joensuu Aree-nalla järjestettiin kansalaisjuhla, joka myös striimattiin kotitalouksiin. Juhla oli vaikuttava näyte usei-den kulttuuritoimijoiden, koulutoimen ja kaupunginorkesterin kesken tehdystä yhteistyötapahtu-masta. Illan tähtiesiintyjinä toimivat artistit Saija Tuupanen ja Vesterinen yhtyeineen. Areena oli täynnä ja striimien äärellä oli laskureiden mukaan tuhansia ihmisiä.

Kulttuuripalveluiden tulosalue muodostuu seuraavien yksiköiden toiminnoista: Yleinen kulttuurityö, Lastenkulttuurikeskus, Joensuun konservatorio, Joensuun seudun kansalaisopisto, Joensuun seu-tukirjasto, Joensuun kaupunginorkesteri sekä Joensuun museot sisältäen toimintayksiköt Pohjois-Karjalan museo Hilma, Joensuun taidemuseo Onni, Joensuun bunkkerimuseo ja Tuupovaaran gal-leria Annamajja.

Seutukunnallinen yhteistyö ja vastuutehtävät ovat osa Joensuun kulttuuripalveluiden toimintaa. Jo-ensuun seudun kansalaisopiston sekä seutukirjaston toimialueeseen kuuluvat Joensuun lisäksi Kon-tiolahti, Liperi, Outokumpu ja Polvijärvi. Seutukirjasto toimii Pohjois-Karjalan alueellisena kehittämis-kirjastona. Joensuun museot toimivat puolestaan Pohjois-Karjalan alueellisena vastuumuseona tar-joten palveluita museoviraston valvonnassa. Seutukunnallista yhteistyötä tekee myös konservatorio myyden musiikkiopistopalveluita Kontiolahdelle. Joensuun konservatorio vastaa musiikin laajan op-pimäärän opetuksesta sekä musiikin ammatillisen toisen asteen koulutuksen toteuttamisesta. Tai-teen perusopetuksesta sekä yleisestä sivistystyöstä vastaa puolestaan Joensuun seudun kansalais-opisto. Alueellisena toimijana toimii myös Joensuun kaupunginorkesteri, joka saa toimintaansa tu-kea opetus- ja kulttuuriministeriöltä niin kuin myös muut kulttuurin yksiköt saavat tukea toimintaansa valtiolta mm. valtionosuusjärjestelmän kautta yleistä kulttuurityötä lukuun ottamatta.

Lastenkulttuurikeskus koordinoi aktiivisesti maakunnallista lastenkulttuuriverkostoa. Kulttuuripalve-luiden yhtenä hyvin tärkeänä tehtävänä on lasten ja nuorten kulttuurikasvatuksellinen työ niin Kult-tuurin Puro ja Kulttuurin Virta –ohjelmien kuin kirjastopalveluiden koululaisvierailuiden kautta. Myös yhdistyksien ja järjestöjen sekä taiteilijoiden ja luovan alan työryhmien tukeminen on kulttuuripalve-luiden yksi tärkeä tehtävä. Yleisen kulttuurityön kautta tuetaan eri tahoja jakamalla mittava määrä vuosittain kulttuuriavustuksia, joiden piiriin lanseerattiin kolmivuotiset kumppanuussopimukset

alkaen tästä vuodesta. Kumppanuussopimuslaisia on 21 tahoa, joiden kumppanuussopimuksiin kuuluu vapaa pääsyisen tapahtuman järjestäminen kerran vuodessa. Tämä on mahdollistava toimenpide kulttuurin saavutettavuuden ja osallistavuuden parantamiseksi kaupungissa osana kulttuurilain velvoittavaa toimintaa.

Katsaus toimintavuoteen 2023

Yleinen kulttuurityö ja lastenkulttuurikeskus

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta jakoi 22.2.2023 kulttuuriavustuksia yhteensä 258 027 euroa ja myönnteisen päätöksen sai 44 hakemusta. Talousarvion laadintavaiheessa ei voitu vielä ennakoida avustustuudistuksen vaikutusta myönnettyjen avustusten määrään ja koska hakuaikoja on nyt vuodessa van yksi, hakemuksia on määrällisesti vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Yleinen kulttuurityö on mukana osatoteuttamassa Pohjois-Karjalan Sosiaaliturvayhdistys ry:n hallinnoimaa IHKU- Ikämiehille hyvinvointia kulttuurista hanketta. Kulttuurisihteeri työskentelee hankkeessa 30 % työajasta maaliskuu 2023 – marraskuu 2024.

Yleinen kulttuurityö on myös vastannut Joensuun kaupungin osalta keskustan alueen kansalaisjuhlista yhdessä Sotien 1939–1945 Joensuun perinnetoimikunnan kanssa. Vuoden aikana perinnetoimikunta järjesti kansallisen veteraanipäivän ja kaatuneitten muistopäivän juhlallisuuDET perinteisin menoin sekä itsenäisyyspäivänä kunnianosoituksen sankarihaudoilla. Yleinen kulttuurityö vastasi itsenäisyyspäivän päiväjuhlan järjestämisestä konservatorion konserttisalissa.

Kevään aikana toteutettiin keskustelutilaisuuksia; vaalipaneeli järjestettiin 20.3. ja Kulttuuri Joensuussa-keskustelutilaisuus 10.5.

Joen Yö järjestettiin 18.8. ja yleinen kulttuurityö osti tapahtuman järjestämisen Joensuun Virta Oy:tä ostopalveluna. Tapahtuma oli erittäin onnistunut ja yleisöä oli arviolta yli 26 000.

Kulttuuripalveluilla oli koordinaatiovastuu Joensuu-päivän järjestämisestä. Kokonaisuutena kaikissa Joensuu-päivänä järjestetyissä tilaisuuksissa kävijöitä oli yhteensä 5964. Toteutusvastuuna Areenan suurtuotannon lisäksi oli taidemuseolla aamukahvitilaisuus sekä kaupungin palkintojenjako. Tilaisuudessa palkittiin kulttuuripalkinnolla Janne Mertanen sekä kunniamaininnoilla Popkatu ry, Ohvanan kulttuuritalo sekä Ilja Teppo. Lisäksi järjestettiin kulttuuriohjelmaa jokaisen pitäjän Joensuu-päivän aamukahvitilaisuuksiin.

Perinteinen joulukorttikeräys kutsui kaikki joensuulaiset lähettämään tonttupostia, tuoden iloa ikäihmisten joulun odotukseen. Joulukorttikeräys oli käynnissä 7.11.-5.12.2023 välisen ajan. Yleinen kulttuurityö järjesti joulukorttikeräyksen yhteistyössä Taitamon ja Siun Soten kanssa, joiden avustuksella kortit toimitettiin ikäihmisille muun muassa palvelukoteihin ja kotihoidon asiakkaille. Keräykseen kortteja tuli noin 4 000.

Kulttuurisen yhteisötyön kokonaisuus painottuu saavutettaviin ja matalan kynnyksen palveluihin. Jokaiseen Joensuun ikääntyneiden hoito- tai hoivayksikköön toimitettiin keväällä kuvakirjasia, joihin on koottu kuvia Pohjois-Karjalasta tukemaan esim. muistelutyötä. Keväällä on myös järjestetty Vaarakollektiivin kahdeksan esityksen kiertue hoivakoteihin Tarinoita ilman sanoja-tilausesityksellä. Määräaikainen yhteisötaiteilija työskenteli kulttuurisessa yhteisötyössä ja toteutti omiin juuriin liittyviä

matalan kynnyksen draamatyöpajoja laajalti Joensuun alueella sekä usean eri kohderyhmän parissa. Työpajoja järjestettiin marraskuun loppuun mennessä yhteensä 30 kpl ja niitä toteutettiin mm. Enon ja Iksenvaaran alakouluissa, International House Joensuun ryhmälle sekä ikääntyneille Velmujen ja Setlementin ryhmissä. Lisäksi oli myös kaikille avoimia ryhmiä.

Lastenkulttuurikeskus tavoitti toimintakertomusvuonna 9 398 osallistujaa, joista lapsia 8 387. Ohjelmassa oli kaikkiaan 275 tapahtumaa, joista työpajoja 57 % ja esityksiä 21 %. Valtaosa (87 %) toiminnasta kohdistui Joensuun koulujen ja varhaiskasvatuksen opetusryhmille. Kulttuurin virta kulttuurikasvatusohjelman sisältöjen lisäksi tarjolla oli muuta täydentävää ohjelmaa.

Lastenkulttuurikeskus koordinoi maakunnallisen lastenkulttuuriverkoston toimintaa. Oppilaita maakunnan kouluilta osallistui myös kaupunginorkesterin konsertteihin ja Taidemuseon työpajoihin.

Kulttuurin virta kulttuurikasvatusohjelma toteutettiin tiiviissä yhteistyössä kulttuuri- ja taidelaitosten kanssa. Lastenkulttuurin saama yleisavustus kattoi taidelaitosvierailujen kuljetuskustannukset ja kulttuurikasvatusohjelma tavoitti tasa-arvoisesti koululaiset eri puolilta kaupunkia.

Alakoulujen kulttuurikasvatusohjelmaan sisältyi ekaluokkalaisten kirjastokäynnit, orkesterin muusikkovierailut 2.-luokissa, kaupunginorkesterin ja Mimmit yhtyeen konsertti sekä kirjavinkkauksia kolmasluokkalaisille. Viidesluokkalaisten vierailivat Bunkkerimuseolla ja kuudesluokkalaisten Taidemuseossa. Lisäksi sisältöjä ostettiin Motoralta (4-luokkalaisten tanssityöpajat Katrillien kiemuroissa) ja Dokkinolta (ala- ja yläkoulujen elokuvaesitykset Tapiossa).

Yläkouluilla 7.-luokkalaisten osallistuivat mediapajoihin. Vaikuttava video työpajat olivat lastenkulttuurikeskuksen omaa tuotantoa. Kaikki yläkoululaiset saivat kulttuuri- ja liikuntaetuihin oikeuttavat K789-edut, jotka liitettiin nuoripalveluiden toteuttamaan mobiilikorttiin. Dokkinon toteuttamat elokuvanäytökset yläkoululaisille teemana Upean omanlainen toteutettiin marraskuussa elokuvateatteri Tapiossa. Orkesterin yhtyeet vierailivat maaseutualueiden yläkouluilla vuorovuosin.

Varhaiskasvatuksen ja koulujen eskarit kutsuttiin Eskarifestareille Joensuu Areenaan. Sisältötuotannosta vastasivat kansalaisopiston opettajat. Konservatorion varhaisiän musiikkikasvattajat kouluttivat päiväkotien henkilöstöä kymmenellä päiväkodilla. Musiikkia päivään koulutustuokioissa rohkaistaan ja tuetaan henkilöstöä musiikkikasvatuksen toteutuksessa.

Lastenkulttuuri osallistui keväällä Suomen Kansallisoopperan ja Puolustusvoimain Joensuu-vierailujen kulttuuritarjonnan järjestelyihin. Taikahuilu minioopperan kolmeen esitykseen konservatoriolla pääsi osallistumaan 240 lasta kaupungin päiväkodeista ja perheille avoimet Vauvamuskarit täydensivät poikkeuksellisen laadukasta lastenkulttuuritarjontaa. Puolustusvoimain konsertti Marssi seitsemään ihmeeseen keräsi Areenalle yli 1200 yläkoululaista.

Lastenkulttuurikeskus toteutti kulttuuritoimintaa maahanmuuttaja lapsille yhteistyössä Kieli- ja kulttuuriopetuksen kanssa. Kohti valoa –hankkeet saivat rahoitusta lastenkulttuurikeskusten liiton kautta Suomen kulttuurirahastolta.

Museot

Joensuun museoiden vuoden 2023 toimintaa leimasivat useat muutot, eri hankesuunnitelmien laadinta sekä monet henkilöstönvaihdokset. Nykyisessä kokoelmakeskuksessa aloitettiin keväällä museo-objektien pakkaaminen. Uuden kokoelmakeskuksen tilojen suunnittelu ja hyllyjärjestelmien

kilpailutus työllistivät henkilökuntaa koko vuoden ajan. Alkuperäinen muuttoaikataulu siirtyi, kun ns. uusi puoli valmistui marraskuun lopulla ja hyllyjärjestelmien pystytys aloitettiin joulun alla. Carelicumin näyttelyt purettiin syksyllä ja toimisto- ja tukitilat tyhjennettiin, myös Koskikatu 7 A kolmannen kerroksen työhuoneet tyhjennettiin. Keväällä tehtiin taidemuseossa suuri perussiivous ja vuosikymmenten aikana kertyneen tavaran poisvienti. Samaan aikaan suunniteltiin M_tä biennaalia ja Sata vuotta ilmailua Pohjois-Karjalassa-näyttelyä sekä osallistuttiin taidemuseon perusparannuksen suunnitteluun. Lokakuussa 2023 kaupunginvaltuusto hyväksyi taidemuseon perusparannuksen hankesuunnitelman ja kustannusarvion. Uuteen Hallintotaloon muuttavista työyksiköistä noudettiin taideteoksia sekä kaupungintalolta että Muuntamontie 5:sta ja 6:sta. Lisäksi teoksia haettiin tyhjentyvästä Pyhäselän terveyskeskuksesta.

Suurin alkava hanke oli Kaupungintalosta museoksi uusien näyttelyjen suunnittelutyö. Kaupungintalon kunnostus museoksi alkoi joulukuussa. Syksyllä kutsuttiin kaupungintalon näyttelysuunnittelun sparraajaksi työelämäprofessori Sami Sykkö ja hänen kanssaan pidettiin yhteisiä suunnittelupalaveria. Seitsemän vuoden mittainen kaupunkihistorian urakka päättyi marraskuussa, kun Joensuun kaupungin 175-vuotissyntymäpäivänä julkaistiin Joensuun historia VIII Vuodet 1954–2020. Pienempiä hankkeita olivat Raitti sekä Aineeton kulttuuriperintö.

Taidemuseo Onnissa avattiin vuoden alussa Eeva Tiisalan ja Tarja Malisen ja Hilmassa Jouni Erolan ja Jarno Artikan näyttelyt. Kesällä molempien museoiden tilat täytti M_tä nykytaiteen biennaali. Syksyllä Onnissa avautui pääasiassa omista kokoelmista koottu yhteisnäyttely Sirkus Supiaisen kanssa, Hilmassa avattiin Carelicumin viimeisenä näyttelynä Sata vuotta ilmailua Pohjois-Karjalassa. Museoiden kävijämäärä lisääntyi edellisestä vuodesta ollen 41 919 asiakasta.

Hilman esinekokoelmaan kuuluu noin 30 190 esinettä ja kuvakokoelmaan noin 227 400 kuvaa. Onnin taidekokoelmissa oli lähes 6500 taideteosta.

Alueelliseen vastuumuseotoimintaan kirjattuja toimenpiteitä toteutettiin suunnitelman mukaisesti. Painopisteinä alueellisessa museotoiminnan edistämisessä oli alueellinen neuvontatyö erityisesti kokoelmatyö ja kotiseutuarkistot sekä alueellisten museopalveluiden kehittäminen. Alueellisessa kulttuuriympäristötehtävässä hoidettiin lausuntojen ohella viranomaisneuvotteluita, valvottiin hankkeavustusten käyttöä ja tehtiin maastokatselmuksia. Alueellisen taidemuseotyön asiantuntijatehtävissä annettu neuvonta keskittyi pääosin taideteosten alkuperän selvittämiseen, teosten säilyttämiseen sekä teosten tekijänoikeuksiin ja toisintamiseen liittyviin kysymyksiin. Lisäksi neuvontaa annettiin Joensuun keskustan alueen julkiseen taiteeseen. Uutena digitaalisena palveluna toteutettiin Joensuun taidemuseon podcast Kuuntelukuvia, jossa lähestyttiin taidetta taiteilijoiden henkilökohtaisten kertomusten kautta.

Vuoden alussa Tuupovaaran palvelupiste siirtyi uusiin toimitiloihin. Galleria Annamaijan toiminta päättyi palvelupisteellä, mutta teoksia siirrettiin esille uusiin tiloihin. Saimaa-ilmiön kulttuuripääkaupunki 2026 hausta jäi elämään IMU – Itä-Suomen museoiden yhteistyöverkosto. Verkosto piti Joensuussa syksyllä kaksipäiväisen kokouksen.

Kaupunginorkesteri

Joensuun kaupunginorkesterin vuoden 2023 kävijämäärät kasvoivat edellisvuoteen verrattuna. Myytyjen konserttilippujen määrä kasvoi 22,57 % vuoden 2022 myytyjen lippujen määrään verrattuna.

Pääsymaksullisia konsertteja ja tilaisuuksia järjestettiin vuoden aikana 47 kappaletta, joissa vieraili yhteensä 16 503 kuulijaa. Vuoden 2023 tulotavoite saavutettiin hienosti.

Viime vuoden aikana kaupunginorkesterilla oli myös ilahduttava määrä yhteistyökonsertteja. Pohjois-Savon liiton ja Pohjois-Karjalan maakuntaliiton sekä kaupunginorkesterin yhteistyönä toteutettiin Ruikonperän Sinfonia Jaakko Tepon 70-vuotisjuhlan kunniaksi, yhteistyökonsertit tehtiin myös yhdessä Rajaton taide –festivaalin sekä Joensuun Musiikkijuhlien kanssa. Koronapandemian väistyttyä kaupunginorkesterille mahdollistui myös jälleen yhteistyökonsertit toisten kaupunginorkesterien kanssa ja niinpä kevätkauden sinfoniakonsertit päättyivät juhllisesti Jyväskylän Sinfonian kanssa ja syyskausi vastaavasti alkoi Kuopion kaupunginorkesterin kanssa. Edellisten lisäksi kaupunginorkesteri oli vahvasti mukana Joensuun kaupungin 175-vuotisjuhlissa Areenalla.

Orkesteri toteutti kahdeksan verkkokonserttia ja ne tavoittivat verkon välityksellä yli 7400 kuulijaa. Maksuttomia verkkokonsertteja päätettiin jatkaa korona-ajan jälkeen, tavoitteena parantaa orkesterin saavutettavuutta. Osaaminen verkkokonserttien toteutukseen löytyy orkesterin toimiston sisältä, joten videokuvausta ei tarvitse hankkia ostopalveluna. Verkkokonserttien lisäksi kouluille tuotettiin opetusmateriaaliksi videotallenteita mm. elokuvamusiikin ja -äänen synnystä.

Orkesterin muusikot tekivät maksutonta kulttuurihyvinvointityötä kouluilla, päiväkodeissa, palvelutaloilla sekä Honkalampi-keskuksessa. At your service -jalkautumisviikot touko- ja joulukuussa veivät muusikot esiintymään kauppakeskuksiin, kahviloihin ja ravintoloihin.

Taidetestaajat -hankeen konserteissa yli 800 kahdeksaluokkalaista pääsi kuulemaan elokuvamusiikkia ja tietovisailemaan Joensuun suurimmassa taidevisailussa. Taidetestaajat on Suomen suurin kulttuurikasvatusohjelma, jota rahoittaa Suomen kulttuurirahasto, Svenska kulturfonden ja opetus- ja kulttuuriministeriö. Kaupunginorkesterin toteuttama 'Elokuvamusavisa' arvioitiin Taidetestaajien taholta Suomen parhaimmiston kuuluvaksi Taidetestaajakokemukseksi. Myös yleisökonserttina konserttikonsepti saavutti täyden salin.

Yhteistyö Joensuun lastenkulttuurikeskuksen koululaisten kulttuuripolku Kulttuurin virran kanssa koki satoja 2.-, 3.- ja 8.-luokkalaisten musiikkiseikkailujen pariin. Muusikot vierailivat 2.-luokkalaisten luona 'Muusikko pulpetissa' -otsikolla, toteutimme Mimmit –yhtyeen kanssa 3.-luokkalaisten konsertit Joensuussa ja Kiteellä sekä vierailimme maakunnan 8.-luokkalaisten luona konsertoiden jousten ja TeamArin (puhaltajat ja lyömäsoittaja) voimin.

Pääsymaksuttomat tapahtumat ja tilaisuudet tavoittivat vuoden aikana yli 20 000 kävijää. Kokonaisuudessaan orkesteri tavoitti toiminnallaan vuoden 2023 aikana yli 47 000 henkilöä.

Koronapandemiasta johtuvaa trendiä konserttilipun ostamisen siirtymisestä melko lähelle konserttipäivää on edelleen havaittavissa suurimmassa osassa konsertteja. Tämän takia konserttiyleisön määrän ennakoarviointi on käynyt entistäkin haastavammaksi.

Orkesterimme taiteellisessa johdossa toimi Duo Tiksolan, Antti Tikkanen ja Minna Pensola. Vuoden aikana saimme lukuisia korkeatasoisia taiteellisia vierailijoita Duo Tiksolan kontaktien ansiosta. Myös ohjelmiston raikkaus on saanut paljon kiitosta erityisesti vakituisten konserttikävijöidemme keskuudessa. Ohjelmistosuunnitteluun oman arvokkaan panostuksensa antaa myös orkesterin muusikoista koostuva ohjelmistotoimikunta.

Kaupunginorkesteri haki Live 2 –hankerahaa Konserttikeskukselta ja teatterikeskukselta. 6000 € rahoitus saatiin interaktiivisen konserttikonseptin rakentamiseen kohteena erityislapset ja –nuoret. Hankeraha käytetään kokonaisuudessaan vuonna 2024.

Orkesteri otti myös ensimmäisen askeleen digiaikaan kaupungin strategian mukaisesti hankkimalla OPAS-asiainhallintajärjestelmän, joka on suunniteltu nimenomaan orkestereita varten. Näin paperiset työlistat jäivät historiaan.

Seutukirjasto

Vuosi 2023 oli odotettu paluu normaaliin arkeen pandemian jälkeen. Tapahtumien määrässä päästiin normaaliin tasoon ja pandemiasta lisäpotkua saanut e-aineistojen käyttö jatkoi voimakasta kasvuaan. Fyysisten käyntien määrän väheneminen on valtakunnallinen ilmiö, mutta kirjastopalvelujen käytön voidaan katsoa kasvavan – asiakaskäyttäytyminen on muuttunut verkkopainotteiseksi. Kouluyhteistyö ja yleisestikin nuoremmat asiakasryhmät tekivät vuonna 2023 paluun.

Rantakylän remontoitua tilaa valmistuivat syksyllä ja kirjasto avattiin lokakuussa. Rantakylän kirjasto toimii kaikkien Joensuun uusien lähikirjastojen tavoin omatoimikirjastona. Hammaslahden koulu- ja kirjastorakennus eteni hankesuunnittelusta toteutukseen ja työt työmaalla alkoivat marraskuussa.

Koha-kirjastojärjestelmä päivitetään nykyisin vuosittain mikä parantaa ohjelman toimivuutta ja tietoturvallisuutta. Päivitys aiheuttaa 1–2 kiinniolo päivää ja jatkossa niiden yhteyteen järjestetään koko maakunnan kirjastohenkilökunnan yhteinen koulutuspäivä.

Vaara-kirjastojen perusopetukselle suunnattu kirjastopolku otettiin vuoden aikana käyttöön kaikissa maakunnan kirjastoissa ja saadun palautteen myötä aloitettiin heti kirjastopolun jatkokehittäminen. Hanketyössä painopistealueena oli demokratiatyö ja toisen asteen kouluyhteistyö. Amisagentit hankkeessa toteutettu Suuri amisopas julkaistiin syksyllä ja sai valtakunnallista huomiota. Toisen asteen huomioinen kirjastotyössä näkyi selkeästi ko. ikäryhmän lukuinnon kasvussa.

Konservatorio

Konservatorion osalta vuosi 2023 oli joka suhteessa onnistunut. Hakijoita musiikkiopistossa ja ammatillisessa koulutuksessa oli selkeästi edellisvuosia enemmän. Musiikkiopistossa aloitti syksyllä 94 oppilasta ja ammatillisessa koulutuksessa 27 opiskelijaa. Myös musiikkileikkikoulun oppilasmäärä on noussut ilahduttavasti koronapandemian aiheuttamasta oppilasmäärän laskusta.

Konserttitoiminta oli aiempien vuosien tapaan aktiivista koko vuoden ajan. Konsertteja järjestettiin vuoden aikana yhteensä 190, joissa yleisöä oli yhteensä yli 14 000 henkeä. Hanketoimintaa toteutettiin vuoden aikana Otsakorven säätiön rahoituksella. Otsakorven säätiön rahoittamana toteutettiin Kansa Ensemble orkesterin Varsovan konserttimatka, 15 mestarikurssi-/workshop-vierailua, kehitettiin ammattiopiskelijoiden yhteisömuusikkous-opintojaksoa ja toteutettiin James Bond – musiikin suurproduktio. James Bond – produktiossa oli mukana n. 70 esiintyjää konservatoriolta, minkä lisäksi mukana oli näyttelijäryhmä Teatteri traktorilta sekä ryhmä Riverian media- ja äänitekniikka-alojen opiskelijoita toteuttamassa ääni-, valo – ja videotekniikkaa. Vuoden normaalitoiminnasta poikkeavista produktioista voidaan mainita myös ”Kylälaulajat” -opperaproduktio maaliskuulta, puhallinorkesterien osallistuminen puolustusvoimien sotilasmusiikkialan ”Marssi seitsemään ihmeeseen” -produktioon sekä jousiorkesterien mukana olo Joensuun 175-vuotisjuhlakonsertissa Areenalla.

Keväällä 2023 yhteishaussa yli kymmenen konservatorion ammatillisen koulutuksen opiskelijaa sai jatko-opiskelupaikan Sibelius-Akatemiasta, ammattikorkeakoulujen musiikkipedagogi-koulutuksista tai Jyväskylän yliopiston musiikkikasvatuksen koulutusohjelmasta. Tämä on positiivinen viesti opetuksen laadusta.

Syksyllä 2023 aloitettiin Konsa 2028 – visiotyö, jossa henkilökunnan kanssa luodaan suuntaviivat konservatorion seuraaville viisivuotiskaudelle. Vision julkistetaan huhtikuussa 2024.

Kansalaisopisto

Vuoden 2023 aikana opiskelijat palasivat vapaan sivistystyön opintojen pariin lähes koronavuosi edeltäneeseen tapaan. Kurseille osallistujia oli vuoden aikana yhteensä 23 324, joka oli 3992 enemmän kuin edellisenä vuotena. Osallistujien määrässä olla jo hyvin lähellä pandemiaa edeltänyttä tasoa. Kurseja toteutui yhteensä 2152, joka oli 297 enemmän kuin edellisenä vuotena ja tunteja puolestaan toteutui yhteensä 42 490, joita oli 3 790 enemmän kuin edellisenä vuotena. Erilaisia yleisölle avoimia ja maksuttomia tapahtumia vuoden 2023 aikana järjestettiin 15 kpl ja niissä oli yhteensä n. 3200 kävijää.

Edellisen lukuvuoden aikana uudistettiin opiston markkinointi ja viestintä kokonaisuudessaan. Tavoitteena oli lisätä Joensuun seudun kansalaisopiston näkyvyyttä ja tunnistettavuutta sekä kannustaa toiminta-alueen ihmisiä osallistumaan, kehittymään ja vaikuttamaan. Uudistustyöhön osallistui koko opiston henkilöstön lisäksi kaupungin viestintä sekä ulkopuolisena toimijana mainostointi Hurry Oy. Samalla myös pyrittiin lisäämään markkinoinnin ja viestinnän monikanavaisuutta sekä ekologisuutta. Uudistus on saanut hyvän vastaanoton ja myönteistä palautetta iloisesta ja raikkaasta ilmeestä. Toki jotkin ovat vielä kaivanneet uudesta asiakaslehdestä puuttuvaa luetteloa tarjolla olevista kursseista. Opiskelijamäärien myönteinen kehitys vahvistaa uudistuksen olleen onnistunut.

Joensuun seudun kansalaisopisto on jo useiden vuosien ajan järjestänyt maahanmuuttajien lukuopetusta. Vuoden 2023 aikana opetusta on ollut Joensuun lisäksi Outokummussa, jossa suomen kielen opetustarve johtuu paikallisesta vastaanottokeskuksesta. Opiskelijoita vuoden 2023 Aikana oli yhteensä 43.

Kansalaisopisto kysyy kurssitoiveita ja asiakaspalautteita seuraavan lukuvuoden suunnittelun pohjaksi. Opetustarjontaa kehitetään jatkuvasti opiskelijapalautteiden ja kurssitoiveiden perusteella peruskurssitarjonnan ylläpidon sekä muun kehittämistyön ohella. Asiakaspalautteisiin saatiin 4782 vastausta, joiden mukaan kansalaisopiston opetustoimintaan oltiin erittäin tyytyväisiä (ka. 4,6, arviointi 1–5). Seuraavan lukuvuoden suunnittelua varten kansalaisopisto pyytää kaikille avoimella kyselylomakkeella opiskelijoiden kurssitoiveita, joiden pohjalta kurssitarjontaa kehitetään edelleen vastaamaan alueelliseen ja paikallisiin sivistys- ja harrastustarpeisiin.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

660 Kulttuuripalvelut				
Yhteiset palvelut	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Kulttuuritapahtumat				
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen lkm	82	20	160	236
Järjestettyjen tapahtumien ja työpajojen kävijämäärä	2 720	3 500	130 000	194 079
Kulttuuriavustukset				
Myönnetty avustukset kpl	79	80	44	44
Avustukset yhteensä	-181 389	-262 500	-262 500	-258 317
Lastenkulttuurikeskus				
Järjestettyjen tapahtumien lukumäärä	242	250	250	275
Järjestettyihin tapahtumiin osallistujat	8 691	7 200	8 000	9 398
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	5	4	4	4
Toimintatulot	30 949	36 000	46 000	62 901
Toimintamenot	-632 176	-761 000	-771 000	-800 874
Toimintakate	-601 227	-725 000	-725 000	-737 973
Museot	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Pohjois-Karjalan museo				
Kävijöiden lkm	24 217	25 000	25 000	26 982
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	3 044	3 000	2 500	2 770
Tapahtumat (työpajat, opastukset jne)	68	50	35	71
Tapahtumat, osallistujat	1 597	3 000	3 000	2 903
Taidemuseo				
Kävijöiden lkm	13 821	14 000	14 000	14 937
- joista koululaisia ja opiskelijoita lkm	2 629	3 000	2 500	2 964
Tapahtumien määrä	158	50	30	33
Tapahtumiin osallistujat	2 578	3 000	4 000	4 803
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	18	18	18	18
Toimintatulot	133 400	171 000	171 000	178 347
Toimintamenot	-1 733 270	-2 043 000	-2 076 300	-1 984 594
Toimintakate	-1 599 870	-1 872 000	-1 905 300	-1 806 246

Kaupunginorkesteri	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Orkesterin tapahtumat				
Konserttien lkm ("isot" konsertit)	29	28	35	40
Esiintymiset pienryhmäkokoonpanossa, lkm	17	25	25	35
Yleisötyö ja avoimet kenraalit	67	50	50	66
Myytyjen lippujen lkm	7 963	9 000	7 500	9 733
Kuulijoiden lkm	61 524	45 000	40 000	47 629
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	39	43	43	38
Toimintatulot	277 206	175 000	175 000	190 466
Toimintamenot	-2 569 959	-2 622 000	-2 669 000	-2 884 864
Toimintakate	-2 292 753	-2 447 000	-2 494 000	-2 694 398
Joensuun seutukirjasto	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Seutukirjasto				
Lainat lkm	2 117 779	2 150 000	2 150 000	2 135 589
Aukiolotunnit	27 144	26 000	26 000	26 172
Aukiolotunnit: omatoimiauukio	43 492	47 000	47 000	48 518
Käynnit lkm	952 187	1 100 000	1 100 000	1 068 728
Verkkokäyntien lkm	748 954	650 000	700 000	801 260
Tapahtumat	889	800	850	1 054
Käyttäjäkoulutus	526	650	650	599
Aineistohankinnat €/asukas	5,8	6,0	6,0	5,8
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	85	84	84	85
Toimintatulot	1 773 098	1 851 400	1 851 400	1 872 990
Toimintamenot	-5 952 729	-6 376 900	-6 434 900	-6 384 121
Toimintakate	-4 179 631	-4 525 500	-4 583 500	-4 511 132
Konservatorio	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Musiikkiopisto				
Opiskelijat yhteensä	894	870	915	927
- musiikkiopistotaso	540	535	535	549
- varhaisen musiikkikasvatus	306	300	320	325
- avoin osasto	48	35	60	53
Musiikkiopiston opetustunnit	26 901	26 300	26 300	26 035
Avoimen osaston opetustunnit	1 031	750	900	1 274
Musiikin ammatillinen koulutus				
Opiskelijat	67	60	60	60
Konserttien/tapahtumien lkm	184	220	220	190
Konserttien/tapahtumien kuulijamäärä	17 824	20 000	20 000	14 343
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	59	55	55	62
Toimintatulot	504 770	485 000	485 000	512 405
Toimintamenot	-3 949 867	-4 038 500	-4 205 500	-4 214 486
Toimintakate	-3 445 097	-3 553 500	-3 720 500	-3 702 081

Joensuun seudun kansalaisopisto	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Vapaa sivistystyö				
Vapaa sivistystyö, opiskelija	19 338	23 500	23 500	23 324
opetustunnit	38 351	45 000	45 000	42 489
Joensuun opetustunnit, joista	26 183	30 500	30 500	29 382
Lapset ja nuoret	5 242	5 800	5 800	5 731
Kuvataide	2 563	2 600	2 800	2 846
Teatteri, sirkus ja ilmaisu	610	900	700	597
Kirjallisuus ja kirjoittaminen	493	500	500	488
Musiikki	3 720	3 850	4 050	4 185
Tieto- ja viestintätekniikka	437	850	400	339
Kielet	3 909	4 500	4 500	4 311
Kädentaidot ja muotoilu	2 793	3 200	3 200	2 781
Hyvinvointi, kauneus ja terveys	353	550	550	433
Puutarha, luonto ja koti	325	400	400	326
Ruoka	373	500	500	469
Liikunta ja tanssi	5 311	6 750	6 750	6 511
Muu koulutus	46	50	200	220
Maksullinen palvelutoiminta	8	50	150	145
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	18	58	58	18
Toimintatulot	1 526 030	1 777 600	1 777 600	1 755 809
Toimintamenot	-3 527 406	-4 085 600	-4 129 600	-4 021 911
Toimintakate	-2 001 377	-2 308 000	-2 352 000	-2 266 103
Kulttuuripalvelut yhteensä	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Toimintatulot	4 245 454	4 496 000	4 506 000	4 572 918
Toimintamenot	-18 365 409	-19 927 000	-20 286 300	-20 290 850
Toimintakate	-14 119 955	-15 431 000	-15 780 300	-15 717 932

Kulttuuripalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	4 496 000	10 000	4 506 000	4 572 918	66 918
Toimintakulut	-19 927 000	-359 300	-20 286 300	-20 290 850	-4 550
Toimintakate	-15 431 000	-349 300	-15 780 300	-15 717 932	62 368

690 Liikuntapalvelut

Tilivelvollinen: liikuntajohtaja Timo Heinonen

Tulosalueen toiminnan kuvaus

Liikuntapalvelujen kokonaisuus muodostuu liikuntapalvelujen hallinnosta, seuroille jaettavista avustuksista, terveyden ja hyvinvoinnin edistämisestä, kaupungin ylläpitämistä sisä- ja ulkoliikuntapaikoista, Joensuu Areenasta sekä Joensuun Urheiluakatemiasta. Ohjattuja ryhmiä järjestetään yhteistyössä Joensuun seudun Kansalaisopiston kanssa.

Katsaus toimintavuoteen 2023

Hallinto ja avustukset

Liikuntapalvelujen hallinnon yksi keskeinen tehtävä on koordinoida ja kehittää liikuntatilojen ja alueiden varauskäytänteitä. Vuoden 2023 aikana varausten tekemistä kehitettiin ottamalla käyttöön uudenlainen varaussysteemi, missä vuoron varaaja voi varata ja maksaa liikuntavuoron itse Tilavan kautta. Systeemiä pilotoitiin Marjalan liikuntasalin osalta ja sen käyttöä on tarkoitus laajentaa 2024 aikana. Verkkokaupan osalta palvelua parannettiin ottamalla käyttöön turvaposti, jolloin asiakas voi lähettää mahdolliseen alennukseen oikeuttavan asiakirjan (esim. kopio opiskelijakortista) sähköisenä eikä henkilökohtaista palvelupisteellä käyntiä tarvita.

Liikuntapalvelujen avustuksia haettiin loppuvuonna 2022 käyttöön otetun sähköisen järjestelmän kautta. Järjestelmä edellyttää hakijalta vahvaa tunnistautumista. Avustusta hakeneiden seurojen ja jaostojen määrä kasvoi edellisestä vuodesta ollen 48.

Vuoden 2022 lopulla perustetun liikuntapalvelujen, Itä-Suomen Liikuntaopiston, Pohjois-Karjalan Liikunta ry:n ja sittemmin myös Kansalaisopiston edustajista koostuva Liikkuva Joensuu -ohjausryhmän toiminta vakiintui. Liikkuva Joensuu -konseptissa kyse on yhdessä johdetusta strategisesta verkostosta, jolla on yhteinen toimintamalli ja tavoite kuntalaisten aktivoimiseksi. Työ konseptin kehittämiseksi jatkuu seuraavina vuosina, mutta jo vuoden 2023 aikana otetut askeleet osoittivat, että oikealla tiellä ollaan ja yhteistyötä kannattaa syventää ja työnjakoa selkiyttää.

Vuoden 2023 käynnistyi kaksi uutta liikuntapalvelujen kehittämiseen liittyvää hanketta. Ikäihmisten liikuntaneuvonta Joensuussa -hankkeen tavoitteena on luoda eri toimijatahojen yhteistyönä toteutettava saumaton ja laadukas liikuntaneuvonnan palveluketju. Joensuun kaupungin liikuntapalvelujen ohella hankkeen keskeisiä toimijoita ovat Pohjois-Karjalan hyvinvointialue - Siun Sote, Itä-Suomen liikuntaopisto, Joensuun seudun kansalaisopisto, Pohjois-Karjalan liikunta, Karelia-ammattikorkeakoulu sekä Pohjois-Karjalan kansanterveyden keskus. Lähtökohtaisesti kaksivuotiseksi suunniteltu hankekokonaisuus sai osarahoituksen aluehallintoviraston hallinnoimista Liikunnallisen elämäntavan paikallisista kehittämisavustuksista.

Mehtimäen hyvinvoinnin ja liikunnan testausasema – uutta liiketoimintaa, palveluita ja yrittäjyyttä - hankkeen aikana Joensuu Areenaan rakennetaan laajan kohderyhmän tarpeita palveleva maakunnallinen hyvinvoinnin ja liikunnan testausasema. Kehittämisen- ja investointihankkeesta muodostuvan ryhmähankkeen päätoteuttajana toimii Joensuun kaupunki ja muita toteuttajia ovat Itä-Suomen liikuntaopisto Oy, Karelia Ammattikorkeakoulu Oy sekä Itä-Suomen yliopisto. Lokakuussa 2023

alkanut hanke kestää vuoden 2025 loppuun saakka ja sille on myönnetty osarahoitus Euroopan oikeudenmukaisen siirtymän rahastosta (JTF).

Sekä Liikkuva Joensuu -ohjausryhmätöinnän kehittäminen, että edellä mainittujen hankkeiden käynnistäminen toteuttavat liikuntapalvelujen vuoden 2023 toiminnallista tavoitetta Iso-yhteistyön syventämiseksi.

Vuoden 2023 liikuttajaksi Kulttuuri- ja liikuntalautakunta valitsi salibandyseura Josba Juniorit ry:n. Josba Juniorit ry on määrätietoisesti, laadukkaasti sekä pitkäjänteisesti kehittänyt seuratoimintaa kasvattaen tasaisesti eri-ikäisten lasten ja nuorten harrastajamääriä.

Terveysten ja hyvinvoinnin edistäminen

Lapset ja nuoret

5–15-vuotiaiden lasten ja nuorten uimakouluja toteutettiin uimahalleissa sekä pitäjien uimarannoilla. Uimakouluihin osallistui yhteensä 429 henkilöä ja ryhmien keskimääräinen täyttöaste oli 80 %. Palautekyselyn (n=103) mukaan asteikolla 1-5 tyytyväisyys uimakouluihin oli 4,8.

Vähävaraisista perheistä tulevien lasten ja nuorten liikkumista tuettiin jakamalla Joensuun kaupungin lahjoitusrahastosta 13 050 euroa liikuntavälineiden hankintaan. Apurahaa pystyi hakemaan vähävaraiset, alle 18-vuotiaan joensuulaisen huoltajat tai 18–29-vuotta täyttäneet joensuulaiset henkilöt. Hakijalta edellytettiin toimeentulotuen saamista tai sosiaalipalveluiden asiakkuutta. Hakuajalla jätettiin 103 apurahahakemusta, joista 86 täytti hakuohjeiden mukaiset kriteerit. Kelpoisissa hakemuksissa apurahaa haettiin yhteensä 14 950 euron edestä. Koska apurahoja haettiin enemmän, kuin määrärahaa oli varattu, apurahat jaettiin ensisijaisesti alle 18-vuotiaille lapsille ja nuorille.

Koulujen loma-aikoina Joensuu Areenalla ja Mehtimäen jäähallissa järjestettiin kaikille avoimia, maksuttomia yleisövuoroja. Talvi- ja hiihtoloman yleisövuoroilla toteutettiin maksuton välinelainaamo ja liikunnanohjaus yhteistyössä Itä-Suomen liikuntaopiston kanssa.

Aikuiset

Maaseutualueen kuntosalikorttien myynti kasvoi 23,4 % vuoteen 2022 verrattuna ja kasvu oli suurta etenkin verkkokaupassa. Kaikille maaseutualueen kuntosaleille kuntosalikortteja myytiin yhteensä 1215 kpl, joista seniorikortteja (yli 65-vuotiaat) oli 21,7 % ja muihin alennusryhmiin (opiskelijat, eläkeläiset, työttömät) kuuluvia 20,1 %.

Maaseutualueen kuntosalipäivityksen kohteena oli Kiihtelysvaaran kuntosali. Käyttäjille teetettiin päivitykseen liittyen kysely huhtikuussa ja havainnekuva ja suunnitelma olivat nähtävillä elokuussa. Hankinnan kilpailutus päättyi marraskuussa ja päivitys viimeistellään vuoden 2024 alussa.

Ohjattua liikuntaa järjestettiin yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa keväällä 73 kurssia, kesällä 14 kurssia ja syksyllä 76 kurssia. Kursseista yhteensä 32 peruttiin liian vähäisen osallistujamäärän vuoksi. Soveltavaan ja senioreiden liikuntaan painottuvat yhteistyökurssit, allas- ja vauvauinnit mukaan lukien, liikuttavat noin tuhatta eri henkilöä vuoden aikana (kesä + syys yhteensä 1020 osallistujaa).

Liikuntapalvelut osallistuivat Itä-Suomen liikuntaopiston ja Pohjois-Karjalan liikunta ry:n järjestämään Hyvinvointifestarit -tapahtumaan Joensuu Areenalla 26.8.2023 yhteisellä esittelypisteellä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa.

Seniorit

Osana seniorikorttiselvitystä, liikuntapalveluiden seniorikortin ja liikuntapalveluiden käyttöä sekä ikääntyneiden liikkumistottumuksia Joensuussa selvitettiin kyselyllä lokakuussa. Kyselyyn vastasi yhteensä 537 henkilöä, joiden keskimääräinen ikä oli 72 vuotta. Kyselyyn vastanneista 45,8 % käytti liikuntapalveluiden seniorikorttia ja 14 % liikkui yli 65-vuotiaiden liikkumissuosittelun mukaisesti.

Kyselyn aikana järjestettiin kampanja, jossa keskusta-alueen seniorikorttia myytiin 25 % alennuksella. Kampanjan aikana seniorikortin osti yhteensä 391 henkilöä, mikä on 38 %:a koko vuoden myynnistä. Vuoden 2023 aikana keskusta-alueen seniorikortteja myytiin yhteensä 1027 kpl ja kasvua tapahtui etenkin puolen vuoden korttien myynnissä. Seniorikorteilla tehtiin yhteensä 48 252 uimahallikäyntiä, mikä on 20,7 % kaikista uimahallikäynneistä vuonna 2023. Maaseutualueiden seniorikortteja myytiin yhteensä 264 kpl.

Enon seniorisalin toiminta siirtyi terveyskeskuksen muuton myötä Joensuun liikuntapalveluille. Seniorisali siirrettiin Valtuustosaliin Enon palvelupisteen kanssa samaan rakennukseen. Seniorisalin uutta tilaa selvitettiin syksyllä 2022 kyselyllä (n=173), jossa kolme neljäsosaa vastaajista äänesti Valtuustosalia kuntosalin uudeksi paikaksi. Lokakuussa seniorisalilla järjestettiin terveystapahtuma yhteistyössä Joensuun seudun kansalaisopiston ja Pohjois-Karjalan liikunta ry:n kanssa.

Liikuntapalvelut osallistuivat Pohjois-Karjalan liikunta ry:n järjestämään Ikäihmisten terveystapahtumaan Joensuu Areenalla 14.10.2023 yhteisellä esittelypisteellä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa.

Soveltava liikunta

Liikuntapalveluiden vammaisliikuntakortteja myönnettiin yhteensä 15 kpl. Viimeisen viiden vuoden aikana kortteja on myönnetty keskimäärin 17 kpl vuodessa. Vammaisliikuntakorteilla ja EU:n vammaiskorteilla tehtiin yhteensä 5527 uimahallikäyntiä, mikä on 2,4 % kaikista uimahallikäynneistä vuonna 2023.

Joulukuussa vammaisliikuntakortin etuihin lisättiin maksuttomat kelaus- ja liikuntavuorot Joensuu Areenalla. Talvikauden aikana kaksi kertaa viikossa järjestettävälle kelaus- ja liikuntavuoroille on oikeutettu myös EU:n vammaiskortilla ja liikkumisesteisen pysäköintitunnuksella.

Paralympiakomitean ja Karelia-ammattikorkeakoulun kanssa yhteistyössä tehtävään Valtti-ohjelmaan haki yhteensä 19 lasta ja nuorta. Mukaan valittiin 14 erityistä tukea tarvitsevaa, joista kymmenelle löydettiin harrastus liikuntakokeiluiden avulla. Valtti-ohjelma on järjestetty Joensuussa vuosittain vuodesta 2017 lähtien.

Keväällä 2023 liikuntapalvelut saivat vammaisurheiluun tukemiseen tarkoitetun testamenttilahjoituksen, joka kohdennettiin toimintavälineiden hankintaan. Vuoden lopussa hankittiin 11 erilaista toimintavälinettä, joista osaa hankittiin useampi kappale tai koko. Liikuteltavaan toimintavälinekärjyyn hankittiin muun muassa maastopyörätuoleja, monitoimirattaita, luistelu- ja jääkiekkokelkkoja. Toimintavälineet tulevat käyttöön mm. oppilaitoksille, ryhmille ja tapahtumiin vuoden 2024 aikana.

Joensuun liikuntapalvelut osallistuivat Joensuun Parafest -tapahtumaan 16.-18.8.2023 yhteisellä esittelypisteellä Joensuun seudun kansalaisopiston kanssa.

Sisä- ja ulkoliikunta sekä Joensuu Areena

Uimahallien ja Joensuu Areenan kävijämäärät kasvoivat edellisestä vuodesta. Uimahallikäyntejä oli n. 25 000 ja Areenalla käyntejä noin 20 000 enemmän kuin edellisenä vuonna. Uimahallien palveluista virtuaalivesijumppa on säilyttänyt suosionsa. Areenan muutostyöt tulevan Mehtimäen hyvinvoinnin ja liikunnan testausaseman mahdollistamiseksi aloitettiin henkilökunnan työ- ja sosiaalitoista.

Vuoden 2023 aikana otettiin käyttöön kaksi uutta sisäliikuntapaikkaa, tammikuussa avattu Karsikon urheiluhalli ja syyskuussa avattu Sirkkalan telinesali. Sirkkalan telinesali on osa Sirkkalan liikkumiskeskusta, joka on uudenlainen nuorille suunnattu matalan kynnyksen harrastustila ja tarjoaa mahdollisuudet myös monipuoliseen kulttuuritoimintaan. Sirkkalan liikuntakeskuksen telinesali vei joensuulaisten voimistelijoiden harjoitusolosuhteet uudelle tasolle. Heti ensimmäisenä viikonloppuna salissa järjestettiin myös telinevoimistelukisat.

Sirkkalan liikkumiskeskuksen ohella vuoden 2023 merkittävä liikuntapaikkojen rakentamishanke oli syksyllä käynnistynyt kilpajäähallin remontti.

Ulkoliikunnan talvikauden osalta vuosi oli hyvä. Metsäladuilla hiihdettiin pitkälle huhtikuulle ja uusi kausi aloitettiin jo marraskuussa 2023. Hieman haastavista jääolosuhteista huolimatta myös jääladut saatiin avattua helmikuun lopulla.

Tapahtumien osalta vuosi oli vilkas. Joensuu Areenalla järjestettiin yhteensä 44 tapahtumaa, sisältäen erilaisia konsertteja, messuja ja urheilutapahtumia. Yksi keskeinen kulttuuritapahtuma oli Joensuu kaupungin 175-vuotisjuhlakonsertti, josta päävastuu oli kulttuuripalveluilla, mutta jonka käytännön järjestelyissä myös liikuntapalveluilla oli merkittävä rooli. Urheilutapahtumista maininnan arvoisena voidaan pitää pesäpallon D-ikäisten junioreiden suurleiriä, mikä järjestettiin heinäkuussa Joensuun kentillä. Leirille osallistui noin 3000 junioripelaajaa.

Kuluneen vuoden aikana valmistui myös yksi uusi sarjapelikelpoinen hiekkatekonurmikenttä sekä Niinivaaran urheilukeskuksen huolto- ja pukuhuonerakennus. Huolto- ja pukuhuonerakennus palvelee paitsi kentän vapaa-ajan käyttäjiä ja ylläpitoa myös alueen koululiikunnan käyttöä. Kuntosaleista päivitysvuorossa oli Kiihtelysvaaran kuntosali.

Lähiliikunnan olosuhteita kehitettiin mm. Noljaassa ja Reijolan Hernesuolla. Noljaakaan valmistui uusi polkureitti sekä tulipaikka. Osa reitistä ja tulipaikan alue ovat esteettömiä. Polun välittömään läheisyyteen rakennettiin myös uusi, 9-väyläinen frisbeegolf-rata. Reijolan Hernesuolle rakennettiin uusi valaistu reitti sekä ulkokuntoilualue ja matonpesupaikka paikoitusalueineen.

Muita kunnostettuja kohteita olivat mm. Honkaniemen uimarannan infra sekä Karsikon ja Lykynlammen frisbeegolf-radat. Pitäjissä rakentamis- ja kunnostustöitä tehtiin myös Hammaslahden urheilukentällä, Harpatin latupohjalla, Niittylahden frisbeegolf-radalla, Oravantaipaleella sekä Hietajärven, Koveron ja Kaation uimarannoilla. Lisäksi kunnostettiin Tuupovaaran kaukalo.

Liikuntapaikkarakentamisen investoinnit ovat osa tilakeskuksen tai yhdyskuntatekniikan investointeja liikuntapalvelujen toimissa lähinnä asiantuntijoina sekä linkkinä tilojen ja alueiden käyttäjien suuntaan.

Urheiluakatemia

Joensuun Urheiluakatemia täytti vuonna 2023 20 vuotta. Tasavuosia juhlittiin valtakunnallisella valintavaiheen kaksoisuraseminaarilla Motonet Areenassa ja juhlaillallisella Sokos Hotel Kimmelissä. Juhlaillallisella nostettiin urheiluakatemiaa wall of fameen urheilijoista suunnistaja Marika Teini ja hiihtosuunnistaja Salla Koskela. Myös salibandyvalmentaja Petri Kettunen, Joensuun yhteiskoulun lukion opinto-ohjaaja Katri Kuosmanen ja yksi Joensuun urheiluakatemiaa perustajajäsenistä, Jari Hurskainen, nostettiin wall of fameen.

Vuoden 2023 aikana urheiluakatemiaa urheilijat saavuttivat SM-mitaleja noin 100, kansainvälisiä arvokisamitaleja viisi ja lisäksi lukuisia lajiensa arvokisaedustuspaikkoja. Toimintaan osallistui yhteensä 516 perus-, toisella tai korkealla-asteella opiskelevaa sekä harjoittelukeskus-status omaavaa urheilijaa. Urheiluakatemiaa vuoteen mahtui myös mm. lajitapaamisia valmennuslajien kanssa sekä lukuisia asiantuntija- ja urheilijatapaamisia, joiden keskiössä oli urheilijalähtöinen valmentautumisen ja asiantuntijatoiminnan kehittäminen.

Kuluneen vuoden aikana jatkettiin myös ampumahiihdon valmentautumisen ja olosuhteiden kehittämiseen keskittyvää North Karelian Biathlon Academy –hanketta yhteistyössä Ampumahiihtoliiton, Itä-Suomen Liikuntaopiston, Kontiolahden kunnan, Kontiolahden Urheilijoiden ja Maakuntaliiton kanssa. Opetus- ja kulttuuriministeriön avustus urheiluakatemiaa oli 100 000 euroa.

Taloudellisten ja määrällisten tavoitteiden toteutuminen

690 Liikuntapalvelut				
Yhteiset palvelut	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Avustukset				
Tuettujen seurojen/järjestöjen määrä	43	50	50	48
Avustukset yhteensä (brutto)	-220 200	-220 500	-220 500	-216 683
Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen				
Ohjattuun toimintaan osallistuneiden lukum.	915	1 200	1 200	988
Seniorikorttikäynnit uimahalleissa	38 660	35 000	35 000	48 435
Urheiluakatemia				
Opiskelijoiden lkm	496	500	500	516
Toimintatulot	294 487	276 600	276 600	375 335
Toimintamenot	-687 497	-1 067 600	-974 600	-1 143 438
Toimintakate	-393 010	-791 000	-698 000	-768 103
Sisäliikuntapaikat	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Uimahallit				
Käynnit lkm	208 837	280 000	280 000	232 827
Toimintatulot	844 819	973 900	973 900	914 457
Toimintamenot	-3 590 999	-3 835 100	-4 054 100	-3 876 014
Toimintakate	-2 746 179	-2 861 200	-3 080 200	-2 961 556
Mehtimäen urheilukeskus	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Joensuun Areena				
Tapahtumien lkm	69	75	40	44
Tapahtumakäyttö vrk	43	35	35	35
Liikuntakäyttö vrk	313	318	317	303
Suljettu vrk	14	12	13	13
Kokonaiskävijämäärä	212 153	320 000	250 000	233 269
Jäähallit				
Käyttöaste %	59 %	70 %	70 %	65 %
Toimintatulot	1 130 071	1 465 300	1 365 300	1 281 521
Toimintamenot	-6 201 035	-6 091 400	-6 507 400	-6 574 167
Toimintakate	-5 070 964	-4 626 100	-5 142 100	-5 292 646
Maaseutualueiden ulko- ja sisäliikuntapaikat	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Toimintatulot	79 257	72 200	72 200	95 947
Toimintamenot	-1 707 762	-1 745 900	-1 753 900	-1 726 866
Toimintakate	-1 628 504	-1 673 700	-1 681 700	-1 630 919
Liikuntapalvelut yhteensä	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma
Henkilöstömäärä				
Henkilötyövuodet yhteensä	72	68	68	74
Toimintatulot	2 348 635	2 788 000	2 688 000	2 667 259
Toimintamenot	-12 187 292	-12 740 000	-13 290 000	-13 320 484
Toimintakate	-9 838 658	-9 952 000	-10 602 000	-10 653 225

Liikuntapalvelut	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	2 788 000	-100 000	2 688 000	2 667 259	-20 741
Toimintakulut	-12 740 000	-550 000	-13 290 000	-13 320 484	-30 484
Toimintakate	-9 952 000	-650 000	-10 602 000	-10 653 225	-51 225

Sitovuustason ylityksen selitys:

Uimahallien kävijämäärät jäivät alle tavoitteen, jolloin tulotavoite ei aivan toteutunut. Lomapalkka-velka oli ennakoitua suurempi.

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä

Kulttuuri- ja liikuntalautakunta yhteensä	Alkuperäinen talousarvio	Talousarvio-muutokset	Talousarvio muutosten jälkeen	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	7 284 000	-90 000	7 194 000	7 240 178	46 178
Toimintakulut	-32 667 000	-909 300	-33 576 300	-33 611 334	-35 034
Toimintakate	-25 383 000	-999 300	-26 382 300	-26 371 157	11 144

INVESTOINNIT

Kulttuuri- ja liikuntalautakunnan varaukset vuoden 2023 investointeihin olivat Rantakylän kirjaston kalustaminen, kaupunginorkesterin kahden oboe dämorean hankintaan ja liikuntapalvelujen latukoneen hankintaan, leasing traktorin lunastukseen, jäähallin kalustamiseen sekä maaseutualueiden jääkiekkokaukalon ja kuntosalin päivittämiseen.

Investoinneista tehtiin vuonna 2023 tekninen muutos jäähallin kalustamisen siirtyessä vuodelle 2024 sekä museoiden kokoelmakeskuksen investointi (50 000 €), joka oli vuodelle 2024, tästä investointivarauksesta siirrettiin vuodelle 2023 suunniteltu trukin hankinta 23 000 €.

Museon kokoelmakeskuksen trukki kilpailutettiin ja tilattiin hyvissä ajoissa, mutta toimitusvaikeuksien vuoksi trukki saapui vasta tammikuussa 2024, joten tuo investointivaraus ei toteutunut v. 2023. Kaupunginorkesterin kaksi oboe dämorean hankinnat saatiin toteutettua hieman varausta edullisemmin. Karsikon kirjaston v. 2022 kesken jääneet kalustamiset on toteutettu sekä Rantakylän kirjaston kalustaminen on saatu päätökseen kustannusarviota pienemmillä kuluilla, toteuman jäädessä 75,5 %. Konservatorion kesken ollut kalustaminen on saatu päätökseen. Kulttuuripalvelujen investoinnit toteutuivat 70,7 %.

Liikuntapalveluissa kalustus ja varustushankintoja pystyttiin toteuttamaan edullisemmin kuin talousarviossa varauduttiin, toteuma-asteen ollessa 97,3 % eli 6 000 € jäi yhteensä varauksista käyttämättä. Latukone, kaksi leasing traktoria, maaseutualueiden jääkiekkokaukalo sekä kuntosalin päivitys ovat investointisuunnitelman mukaisesti toteutuneet kustannusarvioita edullisemmin. Lisäksi on hankittu käytetty pelimatto Areenalle, siirtokatsomot Mehtimäen urheilukeskukseen ja moottorikelkka keskusta-alueen ulkoliikuntapaikkojen hoitoon.

INVESTOINNIT	TP 2022	TA 2023	MTA 2023	Toteuma	Poikkeama
Toimintatuotot	0	0	0	0	0
Toimintakulut	-734	-668	-500	-419	81,2
Toimintakate	-734	-668	-500	-419	81,2